

Til beslutningsforslag nr. B 12

Folketinget 2024-25

Betænkning afgivet af Sundhedsudvalget den 14. januar 2025

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om, at 15-17-årige ikke skal kunne igangsætte kønsskiftebehandling uden forældresamtykke

[af Dina Raabjerg (KF) m.fl.]

1. Indstillinger

Et flertal i udvalget (S, V, SF, M, EL, RV og ALT) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* ved 2. behandling.

Et mindretal i udvalget (DD, LA, KF og DF) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

2. Politiske bemærkninger

Socialdemokratiet, Venstre, Socialistisk Folkeparti, Moderaterne, Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet

Et flertal i udvalget (S, V, SF, M, EL, RV og ALT) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*. Flertallet ønsker at passe på børn og unge, som unægtelig befinder sig i en sårbar situation. Flertallet ønsker, at dette område skal følges tæt, og at Sundhedsstyrelsen fortsat skal følge nyeste forskning og udenlandske erfaringer på området. Flertallet bemærker i den sammenhæng, at Danske Regioner har oplyst, at der ikke er et problem i praksis, som taler for at indføre et krav om forældresamtykke. Flertallet bemærker desuden, at Danske Regioner har bekræftet, at der ikke har været tilfælde, hvor der er igangsat kønsmodificerende behandling uden forældrenes opbakning og samtykke.

Flertallet noterer sig, at der allerede er et stort fokus på at sikre den nødvendige støtte og behandling til børn og unge, der oplever kønsinkongruens. Børn og unge skal og kan ikke skifte køn fra den ene dag til den anden. Det bemærkes hertil, at børn og unge udelukkende kan modtage medicinsk kønsmodificerende behandling, da kirurgi med henblik på at skifte et køn ikke er lovligt for børn og unge under 18 år.

Den primære indsats til børn og unge med uoverensstemmelse mellem det biologiske køn og kønsidentitet er psykosocial støtte. Børn og unge kan efter vedholdende og langvarig uoverensstemmelse og en omfattende udredning modtage medicinsk kønsmodificerende hormonbehandling. Langt de fleste børn og unge finder en måde at leve i overensstemmelse med deres biologiske køn, og for dem, der ikke gør, er adgang til hjælp afgørende. Hvis kønsmodificerende medicinsk behandling vurderes hensigtsmæssig, informeres og inddrages forældremyndighedsindehaveren på lige fod med de 15-17-årige.

Flertallet noterer sig hertil, at sundhedslovens klare udgangspunkt er, at 15-17-årige selv kan give et selvstændigt samtykke til behandling i sundhedsvæsenet. Hvis der skal laves undtagelser hertil, bør der være et tungtvejende hensyn til at beskytte den unge, som beror på konkrete erfaringer og praktiske problemstillinger fra sundhedsvæsenet. Flertallet vurderer ikke, at der er sådanne udfordringer i praksis, som taler for en ændring af 15-17-åriges gældende ret til selvbestemmelse.

Flertallet kan på den baggrund ikke støtte forslaget.

Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti

Et mindretal i udvalget (DD, LA, KF og DF) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse*. Mindretallet er imod både juridisk og fysisk kønsskifte for personer under 18 år og mener, at det som minimum skal være sådan, at der altid stilles krav om, at behandling til mindreårige igangsættes med samtykke fra forældrene. For partierne er det et principielt anliggende, at forældrene altid skal inddrages og give deres samtykke, da børn og unge under 18 år ikke nødvendigvis har den forståelse og modenhed, der kræves for at træffe en så vidtgående beslutning, som et kønsskifte er. Hormonbehandling kan have alvorlige og irreversible konsekvenser. Der er således tale om en alvorlig beslutning,

som kan have alvorlige følger resten af livet. Hormonbehandling af mindreårige er desuden kendetegnet, ved at der mangler viden om de langvarige konsekvenser af behandlingen. Ønsket om kønsskifte kan være påvirket af puberteten og kønsnormer og i nogle tilfælde psykiske lidelser, og forskning viser, at kønsbehaget i mange tilfælde aftager af sig selv over tid. Det skal understreges, at partierne ikke ønsker en generel ændring af reglen om selvbestemmelse for 15-17-årige, men blot at den ikke skal omfatte kønsskiftende behandling, da den adskiller sig fra anden behandling i sundhedsvæsenet. At kønsskiftende behandling er en særlig type af behandling er allerede afspejlet i lovgivningen i dag, hvor kønsskiftende kirurgi netop er ulovligt for mindreårige.

3. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 2. oktober 2024 og var til 1. behandling den 14. november 2024. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Sundhedsudvalget.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Lea Wermelin (S) Birgitte Vind (S) Camilla Fabricius (S) Flemming Møller Mortensen (S) Lasse Haugaard Pedersen (S)

Maria Durhuus (S) Matilde Powers (S) nfm. Rasmus Horn Langhoff (S) Sara Emil Baaring (S)

Christoffer Aagaard Melson (V) Lars Christian Lilleholt (V) Heidi Bank (V) Monika Rubin (M) Nanna W. Gotfredsen (M)

Rasmus Lund-Nielsen (M) fmd. Jens Henrik Thulesen Dahl (DD) Marlene Harpsøe (DD) Louise Brown (LA)

Helena Artmann Andresen (LA) Per Larsen (KF) Lise Bertelsen (KF) Kim Edberg Andersen (DD) Peter Kofod (DF)

Kirsten Normann Andersen (SF) Charlotte Broman Mølbæk (SF) Karsten Filsø (SF) Peder Hvelplund (EL)

Stinus Lindgreen (RV) Helene Brydesholt (ALT)

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Dansk Folkeparti (DF)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	24	Radikale Venstre (RV)	6
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	15	Alternativet (ALT)	5
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Moderaterne (M)	13	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	6

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 2 møder.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 3 bilag på beslutningsforslaget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 2 skriftlige henvendelser om beslutningsforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 9 spørgsmål til indenrigs- og sundhedsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.